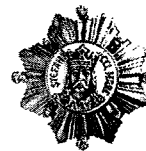

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

*PR. 441/28.11.18
CEB*

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

*Nr. 06/2-4556 din 20.12.2018
La nr. 441 din 28 noiembrie 2018*

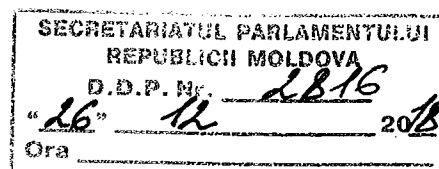
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind moratoriul asupra vânzării, privatizării și/sau concesiunii proprietății publice.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5654 din 20.12.2018

la proiectul de lege privind moratoriul asupra vânzării, privatizării și/sau concesionării proprietății publice

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, astfel fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *"Prezentul proiect de lege este propus cu scopul preîntâmpinării privatizării și/sau concesiunii proprietăților publice și contracararea delapidărilor banilor publici în perioada electorală".*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune instituirea moratoriului asupra vânzării, privatizării și/sau concesiunii proprietății publice.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Reieșind din cele afirmate de către autor în nota informativă, interesele promovate prin proiectul de lege sunt conform interesului public, fiind considerat că privatizarea masivă a patrimoniului de stat nu a contribuit la redresarea situației defectuoase atestate, iar pentru o analiză mai profundă a impactului privatizării și a riscurilor privatizărilor pe viitor este necesar instituirea moratoriului.

Însă, totuși, inițierea unei astfel de legi fără o analiză amplă disponibilă și o evaluare a impactului real al implementării acesteia asupra întregului proces de privatizare a patrimoniului public ar putea prejudicia interesul statului în ce privește salvarea de la faliment a unor companii neperformante de stat, datorită sensibilității la pierderile de locuri de muncă, atunci când din punct de vedere economic ar fi mai rentabil să se lase să intre companiile în faliment datorită prezenței pe piață a altor competitori mai eficienți.

Prin urmare, pentru ca interesul public să fie respectat, statul trebuie să întreprindă acțiuni ferme cu referire la vânzarea, privatizarea și/sau concesiunea proprietății publice, astfel încât acestea să nu

aducă prejudicii bugetului statului, reduceri în servicii esențiale, reducerea salariilor și beneficiilor, produse de calitate inferioare etc., ba dimpotrivă să contribuie la creșterea productivității muncii, creșterea profitabilității, obținerea de resurse financiare suplimentare de către stat etc.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Deși intenția autorului este de a preîntâmpina privatizarea și/sau concesionarea proprietăților publice și contracararea delapidărilor banilor publici în perioada electorală, totuși, din analiza notei informative, nu este suficient argumentată necesitatea inițierii unui astfel de moratoriu, nefiind prezentată o analiză amplă, date statistice, studii, evaluarea situației reale a impactului implementării acesteia asupra întregului proces de privatizare. Acest fapt face imposibil de a da o apreciere obiectivă vis-a-vis de consecințele negative sau pozitive a instituirii moratoriului asupra vânzării, privatizării și/sau concesionării proprietății publice

Prin urmare, recomandăm de a analiza suplimentar eficiența instituirii unui astfel de moratoriu în comun cu părțile interesate, astfel încât să fie evaluate minuțios beneficiile cantitative și calitative a necesității promovării actului normativ propus, prezentate date/informații din care rezultă că actualul mecanism de vânzare, privatizare și/sau concesionare a proprietății publice este unul inefficient, iar deficiențele depistate au un impact negativ asupra economiei țării, cu indicarea acțiunilor concrete ce urmează a fi întreprinse pentru a se obține o eficiență economico-socială corespunzătoare în urma procesului de privatizare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Potrivit notei informative: „[...] acest proiect nu solicită alocarea de mijloace financiare suplimentare”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

~~Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]~~

- ~~a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]~~

- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlament cu scopul preîntâmpinării privatizării și/sau concesionării proprietăților publice și contracararea delapidărilor banilor publici în perioada electorală.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Deși cele afirmate de către autor în nota informativă, interesele promovate prin proiectul de lege sunt conform interesului public, fiind considerat că privatizarea masivă a patrimoniului de stat nu a contribuit la redresarea situației defectuoase atestate, iar pentru o analiză mai profundă a impactului privatizării și a riscurilor privatizărilor pe viitor este necesar instituirea moratorului, totuși, inițierea unei astfel de legi fără o analiză amplă disponibilă și o evaluare a impactului real al implementării acesteia asupra întregului proces de privatizare a patrimoniului public ar putea prejudicia interesul statului în ce privește salvarea de la faliment a unor companii neperformante de stat, datorită sensibilității la pierderile de locuri de muncă, atunci când din punct de vedere economic ar fi mai rentabil să se lase să intre companiile în faliment datorită prezenței pe piață a altor competitori mai

eficienți.

Prin urmare, recomandăm de a analiza suplimentar eficiența instituirii unui astfel de moratoriu în comun cu părțile interesate, astfel încât să fie evaluate minuțios beneficiile cantitative și calitative a necesității promovării actului normativ propus.

20.12.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal